

в цінні папери впроваджено механізм визнання емітента таким, що має ознаки фіктивності, а також для запобігання обігу цінних паперів, що мають ознаки фіктивності, запроваджено процедуру зупинення Комісією обігу таких цінних паперів.

В Україні досить велика частина підприємств вибрала акціонерну організаційно-правову форму, і позитивним є той факт, що наразі стрімко зростає інтерес акціонерних товариств до вдосконалення корпоративних прав, корпоративних відносин і корпоративного управління. Так, для вдосконалення практики корпоративного управління в Україні Комісією у 2014 році розроблено нову редакцію Принципів корпоративного управління. Насамперед, документ має на меті поступове наближення українського законодавства до правил та рекомендацій Європейського союзу, а також враховує Принципи корпоративного управління ОЕСР (Організації економічного співробітництва та розвитку). Також текст документа містить важливі принципи та рекомендації щодо якісного та прозорого управління товариством, дотримання яких має допомогти у підвищенні їх інвестиційної привабливості та конкурентоспроможності.

Зазначимо, що відповідно до Закону України «Про обіг векселів в Україні» Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку за погодженням з Національним банком України визначає склад та порядок розміщення обов'язкових реквізитів та іншої інформації, що містить фінансовий банківський вексель, виданий як електронний документ. Так, для реалізації зазначеної норми, з урахуванням положень Уніфікованого закону про переказні та прості векселі, запровадженого Женевською конвенцією 1930 року, прийнято рішення Комісії від 04.03.2014 № 277 «Про встановлення реквізитів фінансових казначейських векселів», зареєстроване в Міністерстві юстиції України від 24 березня 2014 за № 365/25142.

Обов'язковою умовою ефективного функціонування ринку цінних паперів, успішного виконання на ньому інвестиційної та професійної діяльності є прозора система розкриття інформації про учасників фондового ринку. Система розкриття інформації на фондовому ринку дає можливість інвесторам та іншим зацікавленим особам оцінювати ефективність управління інвестиційними процесами, створює умови для добросовісної конкуренції між емітентами цінних паперів. Так, для удосконалення системи розкриття інформації на ринку цінних паперів прийнято рішення Комісії від 16.12.2014 № 1713 «Про затвердження Змін до Положення про розкриття інформації емітентами цінних паперів», зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 30 грудня 2014 року за №1657/26434. Зокрема, цей регуляторний акт передбачає врегулювання низки питань, що виникають у зв'язку з розвитком інфраструктури фондового ринку та стосуються зручності відстеження даних, які емітент оприлюднює в системі розкриття інформації НКЦПФР.

Бухгалтерський облік та аудит на ринку цінних паперів

У світлі євроінтеграційних процесів в Україні пріоритетних напрямів набувають заходи щодо створення ефективною та надійною системи бухгалтерського обліку та аудиту відповідно до міжнародних стандартів, враховуючи існуючі практики Європейського Союзу. Одним із таких заходів реформування національної системи бухгалтерського обліку є процес впорядкування складання фінансової звітності за міжнародними стандартами. Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» публічні акціонерні товариства, банки, страховики складають фінансову звітність за МСФЗ (Міжнародними стандартами фінансової звітності) з 2012 року, а професійні учасники фондового ринку з 2013 року. Компанії з управління активами, в свою чергу, розпочнуть розкривати інформацію про свою діяльність за МСФЗ з 1 січня 2015 року (діаграма 94).

Діаграма 94. Складання фінансової звітності за Міжнародними стандартами фінансової звітності

Зазначимо, що складання фінансової звітності за МСФЗ дозволить керівникам, бухгалтерам та аудиторам суттєво покращити якість інформації, яка розкривається на ринку цінних паперів, а також зробить її більш прозорою та зрозумілою для інвесторів. Це, дасть змогу усунути економічні та торговельні бар'єри, активізувати надходження іноземних інвестицій, виходити на світові ринку капіталу, формувати конкурентоспроможне ринкове середовище.

З метою розробки та здійснення комплексних заходів з питань бухгалтерського обліку, аудиту та внутрішнього контролю в системі корпоративних відносин, а також створення передумов для впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності на фондовому ринку України створено Консультаційну раду з бухгалтерського обліку та аудиту на ринку цінних паперів при НКЦПФР. В межах її компетенції протягом 2014 року розглянуто низку питань щодо сучасного стану та напрямів подальшого розвитку бухгалтерського обліку на ринку цінних паперів в контексті міжнародних тенденцій гармонізації фінансової звітності, приведення нормативно-правових актів Комісії у відповідність до вимог Директив Європейського Союзу тощо.

До повноважень НКЦПФР входить ведення Реєстру аудиторських фірм, які можуть проводити аудиторські перевірки професійних учасників ринку цінних паперів, що здійснюється відповідно до рішення Комісії від 25.10.2012 № 1519 «Про затвердження Порядку ведення реєстру аудиторських фірм, які можуть проводити аудиторські перевірки професійних учасників ринку цінних паперів», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 28 грудня 2012 року за № 2213/22525. Так, цей реєстр є відкритим і розміщений на офіційному сайті НКЦПФР.

Якщо говорити про статистичні дані, то загальна кількість аудиторських фірм, які можуть проводити аудиторські перевірки професійних учасників ринку цінних паперів станом на кінець 2014 року становила **172**. Так, регулятором було видано 50 свідоцтв щодо внесення до реєстру аудиторських фірм, які можуть проводити аудиторські перевірки професійних учасників ринку цінних паперів. Крім того, виключено з реєстру 56 аудиторських фірм, із яких вісім за порушення вимог нормативно-правових актів НКЦПФР, що регулюють діяльність аудиторських фірм на ринку цінних паперів (діаграма 95).